

Obsah

O autorovi	7
Úvodní slovo k druhému vydání	21
Úvodní slovo k prvnímu vydání	22
Předmluva (druhé vydání)	23
Poděkování (druhé vydání)	24
Předmluva (první vydání)	25
Poděkování (první vydání)	26
Úvod	29
Co je nového ve druhém vydání.....	30
Kdo by si měl přečíst tuto knihu	31
Účel této knihy.....	32
Jak číst tuto knihu	33
Jak je tato kniha uspořádána	34
Část 1: Návrh relační databáze	34
Část 2: Proces návrhu	34
Část 3: Další aspekty návrhu databáze	35
Část 4: Přílohy	35
Komentáře k příkladům a technikám použitým v této knize	36
Nový přístup k učení	36
Část I: Návrh relační databáze	39
1. Relační databáze	41
1.1 Témata této kapitoly	41
1.2 Typy databází	42
1.3 První databázové modely	42
1.3.1 Hierarchický databázový model	43
1.3.2 Síťový databázový model	45

1.4 Relační databázový model	46
1.4.1 Získávání dat	48
1.4.2 Výhody relační databáze	48
1.5 Systémy pro správu relační databáze	49
1.6 Pohled za hranice relačního modelu.....	50
1.7 Další vývoj	51
1.7.1 Závěrečná poznámka	52
1.8 Shrnutí	52
1.9 Kontrolní otázky	53
2. Cíle návrhu	55
2.1 Témata této kapitoly	55
2.2 Proč byste se měli zabývat návrhem databáze?	56
2.3 Důležitost teorie	56
2.4 Výhody znalosti správné metodologie návrhu	57
2.5 Cíle dobrého návrhu	58
2.6 Výhody dobrého návrhu	59
2.7 Metody návrhu databáze.....	59
2.7.1 Tradiční metody návrhu	59
2.7.2 Metoda návrhu prezentovaná v této knize	60
2.8 Shrnutí	62
2.9 Kontrolní otázky	62
3. Terminologie	65
3.1 Témata této kapitoly	65
3.2 Proč je terminologie důležitá	66
3.3 Pojmy vztahující se k hodnotám	66
3.3.1 Data	66
3.3.2 Informace	67
3.3.3 Null	68
3.3.4 Hodnota null	68
3.3.5 Problémy s hodnotami null.....	69

3.4 Pojmy vztahující se ke struktuře	70
3.4.1 Tabulka.....	70
3.4.2 Pole.....	72
3.4.3 Záznam.....	72
3.4.4 Pohled.....	73
3.4.5 Klíče.....	74
3.4.6 Index.....	75
3.5 Pojmy týkající se vztahů.....	76
3.5.1 Vztahy.....	76
3.5.2 Typy vztahů.....	76
Vztah 1:1.....	77
Vztah 1:N.....	77
Vztah M:N.....	78
3.5.3 Typy účasti.....	79
3.5.4 Stupně účasti.....	80
3.6 Pojmy vztahující se k integritě	81
3.6.1 Specifikace pole.....	81
3.6.2 Integrita dat.....	81
3.7 Shrnutí	82
3.8 Kontrolní otázky	82
Část II: Proces návrhu	85
4. Konceptuální přehled	87
4.1 Témata této kapitoly	87
4.2 Důležitost dokončení procesu návrhu	88
4.3 Určení formulace úkolu a cílů úkolu.....	89
4.4 Analýza existující databáze	89
4.5 Vytváření datových struktur.....	90
4.6 Určení a zřízení vztahů mezi tabulkami.....	90
4.7 Určení a definování business pravidel	91
4.8 Určení a definování pohledů	91
4.9 Kontrola integrity dat.....	92
4.10 Shrnutí	92
4.11 Kontrolní otázky	93

5. Zahájení procesu	95
5.1 Témata této kapitoly	95
5.2 Provádění rozhovorů	96
5.2.1 Vodítka pro účastníky	97
5.2.2 Vodítka pro tazatele (ta jsou pro vás)	97
5.3 Rozbor problému: Cyklosporť Mike.....	100
5.4 Definování formulace úkolu.....	100
5.4.1 Správně napsaná formulace úkolu	100
5.4.2 Vytváření formulace úkolu.....	101
Rozbor problému	103
5.5 Definování cílů úkolu	103
5.5.1 Dobře napsané cíle úkolu	103
5.5.2 Sepisování cílů úkolu	104
Rozbor problému	106
5.6 Shrnutí	107
5.7 Kontrolní otázky	107
6. Analýza existující databáze	109
6.1 Témata této kapitoly	109
6.2 Poznávání existující databáze	110
6.2.1 Papiřové databáze	111
6.2.2 Zděděné databáze	112
6.3 Provádění analýzy	112
6.4 Určování způsobu získávání dat	113
6.5 Určování způsobu prezentace informací.....	115
6.6 Provádění rozhovorů	117
6.6.1 Základní techniky rozhovorů	118
Pokládání otázek	118
Nalézání témat	119
Identifikování charakteristik	120
6.6.2 Než začnete s rozhovory	121
6.7 Rozhovory s uživateli.....	121
6.7.1 Analýza typu a využití dat	121
6.7.2 Analýza vzorků.....	122

6.7.3 Analýza potřeby informací.....	125
Současná potřeba informací.....	125
Potřeba doplňkových informací	126
Budoucí potřeba informací	128
6.8 Rozhovory s managementem	129
6.8.1 Analýza současné potřeby informací	130
6.8.2 Analýza potřeby dodatečných informací	130
6.8.3 Analýza budoucí potřeby informací.....	130
6.8.4 Analýza celkové potřeby informací	131
6.9 Vytváření úplného seznamu polí.....	132
6.9.1 Předběžný seznam polí	132
Krok 1: Analyzujte a doladte seznam charakteristik	132
Krok 2: Určete, zda ve vašich vzorcích existují nějaké nové charakteristiky	134
6.9.2 Seznam vypočítaných polí	136
6.9.3 Analýza obou seznamů s uživateli a managementem	136
6.10 Shrnutí	140
6.11 Kontrolní otázky	141
7. Zřízení struktur tabulek	143
7.1 Témata této kapitoly	143
7.2 Stanovení předběžného seznamu tabulek.....	144
7.2.1 Identifikace odvozených entit.....	144
7.2.2 Použití seznamu entit.....	145
Krok 1: Zjištění duplicitních položek	145
Krok 2: Zjištění položek, které reprezentují stejnou entitu	146
Krok 3: Spojení položek ze seznamu entit a předběžného seznamu tabulek ..	147
7.2.3 Použití cílů úkolu.....	148
7.3 Stanovení výsledného seznamu tabulek.....	149
7.3.1 Zlepšení jmen tabulek.....	150
Pravidla pro pojmenovávání tabulek	150
7.3.2 Určení typu tabulky	152
7.3.3 Vytváření popisu tabulky	153
Pravidla pro vytváření popisu tabulek.....	153
Rozhovory s uživateli a managementem.....	155
7.4 Přřazení polí jednotlivým tabulkám	156
7.5 Doladění polí	158
7.5.1 Zlepšení jmen polí.....	158
Pravidla pro pojmenovávání polí	158

7.5.2	Použití ideálních polí pro řešení anomálií	160
	Vlastnosti ideálního pole	160
7.5.3	Řešení vícesložkových polí	162
7.5.4	Řešení vícehodnotových polí	163
7.6	Doladění struktur jednotlivých tabulek	167
7.6.1	Pár slov o redundantních datech a duplicitních polích	167
7.6.2	Použití ideální tabulky pro doladění struktur tabulek	168
	Vlastnosti ideální tabulky	168
	Řešení zbytečných duplicitních polí	169
7.6.3	Hledání podmnožinových tabulek	172
	Doladění neidentifikovaných podmnožinových tabulek	174
7.7	Shrnutí	179
7.9	Kontrolní otázky	180
8.	Klíče	183
8.1	Témata této kapitoly	183
8.2	Proč jsou klíče důležité	184
8.3	Zřízení klíčů jednotlivých tabulek	184
8.3.1	Kandidáti na klíč	184
	Vlastnosti kandidáta na klíč	184
	Uměle vytvoření kandidáti na klíč	188
8.3.2	Primární klíče	189
	Vlastnosti primárního klíče	190
	Pravidla pro zřízení primárního klíče	192
8.3.3	Alternativní klíče	193
8.3.4	Neklíče	193
8.4	Integrita na úrovni tabulek	194
8.5	Kontrola prvotních struktur jednotlivých tabulek	194
8.6	Shrnutí	198
8.7	Kontrolní otázky	199
9.	Specifikace polí	201
9.1	Témata této kapitoly	201
9.2	Proč jsou specifikace polí důležité	202
9.3	Integrita na úrovni polí	203
	Vlastnosti ideálního pole	203

9.4 Anatomie specifikace polí.....	203
9.4.1 Obecné vlastnosti	205
Jméno pole	205
Rodičovská tabulka	205
Popisek	205
Typ specifikace	205
Specifikace zdroje	206
Sdíleno	206
Alias	206
Popis	207
Pravidla pro vytváření popisu polí	207
9.4.2 Fyzické vlastnosti	209
Datový typ	209
Délka	210
Desetinná místa	210
Povolené znaky	211
Vstupní maska	211
Formát	211
9.4.3 Logické vlastnosti	212
Typ klíče	212
Struktura klíče	212
Jedinečnost	212
Podpora null	213
Původ hodnot	213
Vyžadovaná hodnota	213
Implicitní hodnota	213
Rozsah hodnot	213
Řízení editace	214
Povolená porovnávání	214
Povolené operace	215
9.4.4 Použití specifikace unikátních, generických a replikovaných polí	216
9.5 Definice specifikací jednotlivých polí v databázi.....	220
9.6 Shrnutí	223
9.6 Kontrolní otázky	224
10. Vztahy mezi tabulkami.....	225
10.1 Témata této kapitoly	225
10.2 Proč jsou vztahy důležité.....	226

10.3	Typy vztahů	227
10.3.1	Vztahy typu 1:1	227
10.3.2	Vztahy typu 1:N.....	229
10.3.3	Vztahy typu M:N.....	230
	Problémy se vztahy typu M:N	232
10.3.4	Samoreferenční vztahy	235
	1:1	235
	1:N	236
10.4	Určení existujících vztahů	237
10.5	Zřizování jednotlivých vztahů	243
10.5.1	Vztahy typu 1:1 a 1:N.....	244
	Vztah typu 1:1	244
	Vztahy typu 1:N	246
	Řešení vícehodnotových polí – revize	247
	Vztahy typu M:N	249
10.5.2	Samoreferenční vztahy	252
	1:1 a 1:N	252
	Vztahy typu M:N	254
10.5.3	Prověření struktur všech tabulek	255
	Vlastnosti ideální tabulky	255
10.6	Doladění cizích klíčů	256
10.6.1	Vlastnosti cizího klíče.....	256
10.7	Určení charakteristik vztahů	260
10.7.1	Definice pravidla pro mazání u jednotlivých vztahů	260
10.7.2	Určení typu účasti jednotlivých tabulek.....	263
10.7.3	Určení stupně účasti jednotlivých tabulek.....	265
10.7.4	Prověření vztahů mezi tabulkami s uživateli a managementem	266
10.7.5	Závěrečná poznámka	266
10.8	Integrita na úrovni vztahů	267
10.9	Shrnutí	270
10.10	Kontrolní otázky	271
11.	Business pravidla	273
11.1	Témata této kapitoly	273
11.2	Co jsou business pravidla?.....	274
11.2.1	Typy business pravidel	275

11.3 Kategorie business pravidel	277
11.3.1 Business pravidla specifická pro pole.....	277
11.3.2 Business pravidla specifická pro vztahy	277
11.4 Definice a zřízení business pravidel	279
11.4.1 Práce s uživateli a managementem	279
11.4.2 Definice a zřízení business pravidel specifických pro pole.....	279
Krok 1: Zvolte tabulku	279
Krok 2: Projděte si jednotlivá pole a rozhodněte, zda je u nich potřeba nějaké omezení	280
Krok 3: Pro každé pole definujte potřebná business pravidla	280
Krok 4: Tato pravidla zřídte tak, že upravíte vlastnosti ve specifikaci příslušného pole.....	281
Krok 5: Určete akce, při kterých je nutné prověřit dané pravidlo	282
Krok 6: Zapište pravidlo do formuláře Specifikace business pravidla	282
11.4.3 Definice a zřízení pravidel specifických pro vztahy	283
Krok 1: Vyberte vztah.....	284
Krok 2: Na tento vztah se podívejte podrobněji a určete, zda potřebuje nějaké omezení.....	284
Krok 3: Pro vztah definujte potřebná business pravidla	285
Krok 4: Tato pravidla zřídte tak, že upravíte charakteristiku příslušného vztahu	285
Krok 5: Určete akce, které dané pravidlo prověří.....	286
Krok 6: Zapište pravidlo do formuláře Specifikace business pravidla	287
11.5 Validační tabulky	287
11.5.1 Co to jsou validační tabulky?.....	288
11.5.2 Použití validačních tabulek pro podporu business pravidel.....	289
11.6 Doladění specifikací business pravidel.....	290
11.7 Shrnutí	295
11.8 Kontrolní otázky	297
12. Pohledy.....	299
12.1 Témata této kapitoly	299
12.2 Co jsou to pohledy?.....	300
12.3 Anatomie pohledu	301
12.3.1 Datový pohled	301
Datový pohled z jedné tabulky	301
Datové pohledy z několika tabulek	302
12.3.2 Agregační pohled	304
12.3.3 Validační pohled	306

12.4 Určení a definice pohledů	307
12.4.1 Práce s uživateli a managementem	308
12.4.2 Definice pohledů	308
Použití vypočítaných polí ve vhodných případech	310
Zavedení kritérií pro filtrování dat	312
Použití Specifikace pohledu pro zaznamenání pohledu	313
12.4.3 Prověření dokumentace jednotlivých pohledů	313
12.5 Shrnutí	315
12.6 Kontrolní otázky	318
13. Přezkoumání integrity dat	319
13.1 Témata této kapitoly	319
13.2 Proč prověřovat integritu dat.....	320
13.3 Prověření a doladění integrity dat	320
13.3.1 Na úrovni tabulek	321
13.3.2 Na úrovni pole	321
13.3.3 Na úrovni vztahů	321
13.3.4 Na úrovni business pravidel	321
13.3.5 Na úrovni pohledů	322
13.4 Kompletace dokumentace k databázi	322
13.5 Hotovo!	323
13.6 Shrnutí	323
Část III: Další aspekty návrhu databáze	325
14. Špatný návrh – čeho se vyvarovat	327
14.1 Témata této kapitoly	327
14.2 Styl nestrukturovaného souboru.....	328
14.3 Návrh ve stylu tabulkového procesoru.....	329
14.3.1 Jak se zbavit myšlení založeného na tabulkovém procesoru	330
14.4 Návrh databáze založený na databázovém softwaru	331
14.5 Závěrečné zamýšlení	332
14.6 Shrnutí	332

15. Přizpůsobení nebo porušení pravidel	333
15.1 Témata této kapitoly	333
15.2 Kdy můžete pravidla přizpůsobit či porušit?	334
15.2.1 Návrh analytické databáze	334
15.2.2 Zlepšování výkonnosti při zpracování	334
Stojí to za to?	334
Nejprve se pokuste zlepšit výkonnost jinak	335
15.3 Dokumentování vlastních kroků.....	336
15.4 Shrnutí	336
Na závěr	337
Část IV: Přílohy	339
A. Odpovědi na kontrolní otázky.....	341
Kapitola 1	341
Kapitola 2	342
Kapitola 3	343
Kapitola 4	344
Kapitola 5	344
Kapitola 6	345
Kapitola 7	346
Kapitola 8	348
Kapitola 9	350
Kapitola 10	351
Kapitola 11	352
Kapitola 12	352
B. Schéma procesu návrhu databáze	355
C. Vodítka návrhu	373
Cíle úkolu.....	373
Definice a zřízení business pravidel specifických pro pole	374

Definice a zřízení pravidel specifických pro vztahy.....	374
Formulace úkolu	374
Identifikace potřeby pohledů.....	374
Identifikace vztahů.....	375
Integrita na úrovni polí.....	375
Integrita na úrovni tabulek	375
Integrita na úrovni vztahů	375
Pravidla pro pojmenovávání polí	376
Pravidla pro pojmenovávání tabulek.....	376
Pravidla pro vytváření popisu polí.....	376
Pravidla pro vytváření popisu tabulek	377
Řešení vícehodnotových polí	377
Vlastnosti cizího klíče	377
Vlastnosti ideálního pole.....	377
Vlastnosti ideální tabulky	378
Vlastnosti kandidáta na klíč.....	378
Vlastnosti primárního klíče.....	378
Pravidla pro zřízení primárního klíče.....	379
Vodítka pro rozhovory	379
D. Dokumentační formuláře.....	381
E. Diagramové symboly pro návrh databáze	385
F. Ukázkové návrhy	387
G. Glosář.....	395
Rejstřík	403
Recenze na druhé vydání.....	409
Recenze na první vydání.....	411